

tam Beatissimæ et Purissimæ Virginis Mariæ, liceat mihi pro coronide sequentem textum ipsius Angelici Doctoris assumptum ex Opusculo de Dilectione Dei, scilicet sub titulo: “*De decem gradibus amoris*” referre. Opusculum est 16 alias 61 in editione Parissiense anni M DCLX pag. mihi 342. En textus: “Gradus ergo decimus in quo amor facit assimilari totaliter ultra Seraphim, est qui tam similatur excellenter, utpote quibus in summo convenit Angeli definitio quam ponit Dionysius: *Angelus est imago Dei, manifestatio occulti luminis, speculum clarum, clarissimum, immaculatum, incoinquatum, incontaminatum, totam si conveniens est dicere, suscipiens in se pulchritudinem omniformis deiformitatis mundo resplendere faciens in se bonitatem silentii.* Fecit ergo summus Artifex in ostentationem pleniorum artis suæ speculum unum, clarissimo clarius, Seraphim tersius et purius, et tantæ puritatis ut purius intelligi non possit nisi Deus esset, PERSONAM SCILICET GLORIOSISSIMÆ VIRGINIS. De quo Anselmus: Decebat ut illius conceptio hominis de

matre purissima fieret ea puritate, qua major sub Deo nequit intelligi. De hujus speculi formatione, Bernardus: Hanc, Domine, fecisti imaginem bonitatis tuæ, in ea valde artifex ostendens magisterium pietatis tuæ: sed rursum ex isto mirabiliter produxit aliud nobilius, quod ineffabiliter unitatem divinæ personæ assumptum, ut conjuncta summa et immediatissimæ faciei divinæ ipsam, plenissima et totali similitudine repræsentat. Nec jam dicatur homo divinus, ut a Deo sigillatus, sed homo Deus, una persona gemina natura.” En ergo, lector benevole, mens, doctrina et littera D. Thomæ sapientissime et absque ullo ambage circa personam Beatissimæ V. Mariæ. In quo nota bene quod dicatur *imago Dei, speculum clarissimum, immaculatum, incoinquatum, incontaminatum, suscipiens in se pulchritudinem omniformis deiformitatis;* et ex consequenti ergo, *talis dicitur esse personam Beatissimæ Virginis.* Nota iterum quod dicit, *ipsam esse pleniorum ostentationem artis divinæ, ita ut summus artifex fecerit in ea speculum unum;* et nota iterum uni-

tatem exclusivam; dicit enim quod sit tale speculum clarissimo clarius, Seraphim tersius et purius: en argumentum desumptum per comparationem ad Angelos: nota iterum, in verbis, tantæ puritatis, ut purius intelligi non posset nisi Deus esset, excellentissimam puritatem sub Deo, et adeo, ut nihil sit purius nisi esset Deus. Quid ultra? Nota iterum bene, quod dicit PERSONAM SCILICET GLORIOSISSIMÆ VIRGINIS. En persona de cuius conceptione agitur, de cuius puritate quæritur, de cuius incontaminatione sciscitabatur; non ergo de embrione, non de semine, non de natura Adami, sed de persona Virginis: nota denique ultima verba de prærogativa Christi, scilicet ineffabiliter unitatem divinæ personæ assumptum.....nec jam dicatur homo divinus ut a Deo sigillatus, sed homo Deus, una persona gemina natura. En ergo iterum iterumque quod tota mens et doctrina D. Thomæ in eo est, ut maxima quidem privilegia Virginis philosophice et theologicæ adstruat, salvis privilegiis Christi: quod sapientissime fecit, et liceat mihi dicere seu exprimere quod sentio: ut nullus aliud sit melius loquutus.

Sed in gratiam lectoris breviter reassumamus, quæ in corpore hujus articuli dicta sunt. Et in primis de mente et sensu Ecclesiæ aperiissime patet, quod definitio dogmatica tria comprehendit; primo, quod nullo tempore B. Virgo fuerit in peccato originali formaliter sumpto; secundo, quod in momento seu in instanti in quo ejus anima fuit infusa in corpus jam suis membris instructum, ut ait Benedictus XIV, hoc est in ejus perfecta conceptione, non embrionis, sed personæ, fuit singulariter sancta seu sanctificata per infusionem gratiæ præservativæ, id est præservantis ipsam a contrahendo peccato originali; tertio, quod fuit præservata intuitu meritorum Christi, seu ob prævisa merita Christi Filii ejus, ac proinde singulariter redempta a Christo, modo sublimiori ut ait Bulla dogmatica.

De mente D. Thomæ pariter constat: primo, quod paritas B. Virginis fuit, qua nihil purius esse potest in rebus creatis, utpote quæ a peccato originali et actuali immunis fuit, (Sent. III dist. 44 quæst. 1. art. 3 ad primum) quod idem est ac definitum in Bulla; secundo, constat quod ejus mens tota fuit in asserenda

maxima privilegia B. Virginis sub Christo, hoc est, salvis privilegiis Christi (ut in responsione ad secundum art. 2 q. 27. part. III): hinc Maria singulariter redempta a Christo redemptione præservativa (ut in 1. 2. q. 106. art. 2 et in Sent. IV supra citato) et hoc omnino cum tertio concordat, scilicet, cum expressis terminis Bullæ dogmaticæ: tertio denique, asserit quod conceptio Christi fuit tota in instanti indivisibili, et ideo sanctificatus in illo; sed conceptio B. Virginis, primo non fuit in instanti tota perfecta, sed prius conceptio seminalis per commixtionem sexuum, deinde animalis, seu infusio animæ in corpus jam suis membris instructum, et quando talis unio facta fuit, hoc est quando conceptio terminata est ad creaturam rationalem, quæ est sanctificationis subiectum, sanctificata fuit per gratiam præservantem, quæ illam reddit immunem a peccato originali contrahendo, et puriorem omnibus creaturis sub Christo, ut patet locis supra citatis (I et IV Sent. comparatis cum quæstione 27 partis III) quod omnino consonat cum secundo dicto de definitione dogmatica. Unde relinquitur quod mens D. Thomæ de immunitate, redemptione

et sanctificatione B. Virginis eadem omniō est cum mente Ecclesiæ expressa iu Bulla dogmatica SS. Pii IX quæ incipit *Ineffabilis Deus.* Unde concluditur rectissime juxta verba meæ Dissertationis initio relata: quod his positis, nihil desiderandum ad tanti Viri Angelici Thomæ Aquinatis, sententiam apprime perspiciem superesse videatur. Gaudeamus igitur omnes, gaudeat catholicus orbis, exultet S. Mater Ecclesia dum piissimam, et verissimam de Immaculato B. M. Virginis conceptu sententiam tanti Doctoris auctoritate abs ullo dubio confirmatam videt. Et per hoc patet responsio ad objecta in prima parte.

Quarta pars.

Ad primum ergo dicendum quod dum D. Thomas dicit: "Caro Virginis concepta fuit in originali peccato" hoc dicit de debito naturæ, hoc est, ex eo quod traxit naturam humanam ex primo parente secundum seminalem rationem; quod ut pateat oportet scrutari Sanctum Doctorem. Hæc desumpta sunt ex responsione ad primum art. 3 q. 14, III partis in quo